

НАВЧАЛЬНА ЧАСТИНА

Циклова комісія автомобілів та транспортних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи
/Світлана СТОЯНОВА/

« 28 » 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 27 Транспорт
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
(назва ОПП)

освітній (освітньо-професійний ступінь) бакалавр
відділення технолога – механічне
(назва відділення)

статус дисципліни Обов'язкова
розробник Валентина МАРЧЕНКО

Розробники: Валентина МАРЧЕНКО, викладач другої категорії, кандидат історичних наук

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від 28.08 2024 року № 1

Голова циклової комісії Мирослава СОСНОВА

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено та рекомендовано до затвердження методичною радою ВСП «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки УДУНТ»

“28” 08 2024 року, протокол № 01

Голова методичної ради Світлана СТОЯНОВА

Робоча програма навчальної дисципліни відповідає чинним освітньо-професійним програмам та навчальним планам:

Навчальний рік, група	ПОГОДЖЕНО:			
	Голова робочої групи забезпечення ОПП		Зав. навчально-методичною лабораторією	
	Власне ім'я та прізвище	Підпис	Власне ім'я та прізвище	Підпис
20 <u>24</u> -20 <u>25</u> гр. <u>77</u>	Юрій КОРЖАВІН	<u></u>	Ірина ПОНОМАРЬОВА	<u></u>
20__-20__ гр. _____				
20__-20__ гр. _____				
20__-20__ гр. _____				
20__-20__ гр. _____				

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
<p>Кількість кредитів – 3.0 Загальний обсяг годин – 90 год.</p> <p>Для денної форми навчання:</p> <p>Кількість аудиторних годин – 34 години, годин самостійної роботи - 56 година</p> <p>Змістових модулів – 2</p> <p>Індивідуальне завдання: _____ (назва)</p>	<p>Галузь знань <u>27 Транспорт</u> (шифр і назва)</p>	Обов'язкова	
	<p>Спеціальність: <u>275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)</u> (код і назва)</p>		
	<p>Освітньо-професійна програма підготовки <u>Транспортні технології (на автомобільному транспорті)</u></p>	Рік підготовки <u>1</u> Рік вступу 2021 р.	
		-й	-й
		-й	-й
		Семестр	
		1-й	
		Лекції	
		28год.	0год.
		Практичні, семінарські	
4 год.	0 год.		
Лабораторні			
год.	год.		
Самостійна робота			
56 год.	0год.		
Контрольні роботи			
2 год.			
Індивідуальні завдання:			
год.	год.		
Вид підсумкового контролю: залік (екзамен, диф.залік, залік)			

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчального курсу: ознайомлення здобувачів вищої освіти із становленням і розвитком соціології як науки, процесами суспільного життя, законами функціонування і розвитку суспільства та його складових компонентів, формування у здобувачів уміння використовувати соціологічний підхід як важливий засіб і дійовий інструмент аналізу складних соціальних проблем у всіх сферах життя.

Завдання навчальної дисципліни:

- дати цілісне уявлення про специфіку соціологічного знання, його об'єкт і предмет, про історію зарубіжної і вітчизняної соціології, перспективи її подальшого розвитку;
- формувати у здобувачів вищої освіти соціологічні знання про місце та роль соціальних факторів і соціальних інститутів у житті суспільства;
- формувати у здобувачів вищої освіти соціологічного світогляду щодо розкриття соціальних явищ та процесів, що пронизують соціальні взаємодії людей у різних вимірах суспільного життя та повсякденності;
- розвинути вміння послуговуватися категоріальним апаратом соціології, її методами дослідження, а також теоретичними та концептуальними напрацюваннями.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є соціальні механізми функціонування і розвитку суспільства; вивчення соціальних спільнот та їх місця у системі соціальних зав'язків; особливості таких соціальних інститутів як культура, політика, родина, наука, освіта тощо.

Пререквізити: Передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань із загальноосвітніх дисциплін «Всесвітня історія», «Географія», «Історія України» в обсягах шкільного курсу

Постреквізити: «Історія української культури», «Світова політика та міжнародні відносини».

Програмою дисципліни передбачено проведення теоретичних та практичних занять з тем курсу.

Перелік сформованих компетентностей і результатів навчання – та сутність сформованих компетентностей і результатів навчання

Е	Програмні компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК-9. Здатність оцінювати експлуатаційні, техніко-економічні, технологічні, правові, соціальні, та екологічні складові організації перевезень

<i>(СК)</i>	
Програмні результати навчання <i>(РН)</i>	РН-1. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ. РН-2. Критично оцінювати наукові цінності і досягнення суспільства у розвитку транспортних технологій РН-3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні. РН-19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень

При вивченні дисципліни «Соціологія» здобувач вищої освіти повинен

знати:

- специфіку об'єкта та предмета соціології;
- структуру соціологічного знання;
- рівні соціологічного аналізу;
- понятійно-категоріальний апарат соціології;
- основні методологічні принципи організації та проведення соціологічного дослідження;
- основи соціологічного аналізу суспільства загалом і його структурних складових на рівні особистості, соціальної групи (спільноти), соціальних організацій та інститутів;
- типологію суспільств, спільнот, груп, соціологічних підходів;
- логіку структурування суспільства, враховуючи актуальні проблеми соціальної стратифікації та соціальної мобільності;
- специфіку соціологічного вивчення економічних, політичних, культурних, релігійних.

вміти:

- виконувати та застосовувати на практиці соціологічні знання;
- розрізняти основні види соціальних груп;
- виділяти канали соціальної мобільності;
- обрати найбільш прийнятні методи збору первинної інформації для проведення соціологічного дослідження та використовувати інструменти соціології для пізнання і вирішення найбільш актуальних проблем соціальної реальності;
- визначати проблеми соціалізації особистості в умовах ринкових відносин;
- пізнати природу соціальних конфліктів і знаходити способи їх вирішення, використовувати інструмент соціології для ефективного формування трудової мотивації в межах організації;
- на основі аналізу результатів самоспостережень, використовуючи процедури соціологічного аналізу, встановлювати власний соціальний статус та соціальний статус учасників спільної діяльності

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. Соціологія як наука, її історія

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство.

Загальне поняття про соціологію, причини її виникнення. Об'єкт і предмет соціології. Структура соціологічної науки, її методологічні основи. Соціологія у системі суспільних та гуманітарних наук. Функції соціології, її завдання в період реформування суспільства. Галузеві соціології, предмет їх вивчення

Тема 2. Основні етапи, тенденції розвитку соціологічної думки.

Соціальні теорії XVII-XVIIIст. (теорії природного права, суспільного договору, суспільного прогресу і т.д.). Позитивізм О.Конта і початок академічної історії соціології. Органістична теорія суспільства Г.Спенсера та її вплив на подальший розвиток соціології. Е.Дюркгейм та його принципи формування соціології на позитивістських засадах. М.Вебер, Г.Зіммель у пошуках нових шляхів у соціології. Соціально-історичні та теоретичні передумови виникнення соціології Структурний функціоналізм Т. Парсонса. Становлення та розвиток української соціології. Соціологічні погляди С. Подолинського, М. Драгоманова і Ф. Вовка, М.Грушевського, Б. Кістяківського.

МОДУЛЬ 2. Суспільство як соціальна система, основні галузі соціологічного знання

Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.

Поняття соціальної системи. Основні підходи до розуміння суспільства (системно-механістичний, системно-органічний, структурно-функціональний). Структурні рівні суспільства: держава і громадянське суспільство; структура і культура; інститути, організації спільноти; соціальні статуси, політична, правова, економічна, культурно-гуманітарна підсистеми. Основні підходи до типологізації суспільства: формаційний (М.Маркс) культурологічний (С.Хантінгтон), цивілізаційний (Д.Белл, К.Поппер), технологічний (Дж. і Г.Ленські). Основні концепції виникнення суспільств. Основні тенденції сучасного суспільного розвитку. Сучасне українське суспільство.

Тема 4. Соціальна стратифікація суспільства

Соціальна стратифікація. Основні методологічні підходи до вирішення питань про сутність та перспективи розвитку соціальної стратифікації. Історичні типи соціальної стратифікації: каста, стан, клас, еліта. Поняття соціальної мобільності, типи соціальної мобільності сучасного суспільства. Проблеми маргінальності соціальних утворень. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність як процеси відтворення і розвитку соціальної структури українського суспільства.

Тема 5. Особистість у системі соціальних зв'язків

Поняття особистості в соціології. Основні ознаки особистості. Основні теорії, концепції особистості. Соціальні статуси та соціальні ролі особистості. Співвідношення особистих та суспільних інтересів. Соціалізація індивідів та її основні етапи. Структура процесу соціалізації: адаптація, інтеріоризація та

формування особистих якостей. Основні чинники та канали соціалізації особистості. Особистість як суб'єкт суспільних відносин. Соціальний контроль як механізм взаємодії особистості та суспільства. Соціологічні дослідження ролі особистісного фактора в соціальних, політичних та економічних реформах сучасної України.

Тема 6. Соціальні інститути у сучасному суспільстві. Соціальний контроль.

Поняття соціального інституту: сутність і типи. Специфіка соціальних інститутів, цілі їх діяльності, функції. Структура та механізми функціонування соціальних інститутів. Соціальні інститути як регулятори соціальних відносин. Соціальні інститути у сфері праці. Праця та трудова поведінка як соціальні інститути. Ставлення до праці. Мотиви і мотивація праці.

Тема 7. Соціальні зміни та соціальні процеси

Головні механізми соціальної взаємодії. Соціальні норми як регулятори соціальної взаємодії. Суть та типи соціально-трудова відносин. Соціальні зміни та соціальні процеси.

Тема 8. Соціологія конфлікту

Конфлікт як складний соціальний феномен. Зміст та структура конфліктів. Основні функції конфлікту. Історія вивчення проблеми конфлікту. Особистісні і групові тактики поведінки у конфлікті. Класифікація соціальних конфліктів. Основні стадії конфлікту (зародження, розвиток, вирішення конфлікту, після конфліктна стадія). Природа соціальних конфліктів у сучасному українському суспільстві. Методика подолання конфлікту.

Тема 9. Соціологія молоді та сім'ї . Гендерна соціологія .Сутність, предмет, об'єкт, функції соціології молоді. Молодь як специфічна соціально-демографічна група. Молодіжна субкультура як фактор соціалізації особистості. Сім'я і шлюб як соціальні інститути. Функції, структура і типи сімей. Студентська сім'я, її суттєві особливості. Гендерні ідеали, стереотипи та тенденції їх змінювання в сучасному суспільстві. Демографічна політика та демографічна ситуація в Україні. Девіантна поведінка та її соціальна корекція.

Тема 10. Економічна соціологія. Соціологія праці та зайнятості

Економічна сфера: місце в системі суспільних зв'язків. Об'єкт і завдання, система категорій та методів економічної соціології. Соціологічна сутність соціального механізму регулювання економіки. Методи управління економікою та її суб'єктами. Соціологічна сутність праці. Праця як базовий соціальний процес, її функції. Ставлення до праці. Мотивація трудової діяльності. Особливості мотивації в Україні.

Соціальне управління в трудовій сфері, його функції. Особливості управління економічною поведінкою трудящих в умовах ринку.

Тема 11. Соціологія освіти.

Процес інституціоналізації освіти. Функції освіти як соціального інституту. Освітній процес як вид соціального процесу. Характеристика і типологія освітніх процесів. Тенденції розвитку освітніх інституцій в Україні. Вплив глобалізації на освітні системи. Модернізація функцій освіти. Освіта як елемент соціальної інфраструктури розвинених країн.

Тема 12. Культура як соціальний феномен

Соціологічні підходи до теоретичної інтерпретації поняття «культура». Культура як специфічно людське середовище існування і як спосіб соціального буття людини. Артефакти. Культурний комплекс. Елементи духовної культури (звичаї, цінності, зразки, образи, концепти, традиції, вірування, етнос, картина світу). Соціальні функції культури.

Тема 13. Методика і техніка соціологічних досліджень.

Поняття, функції і види соціологічного дослідження. Методи збору соціологічної інформації. Обробка та аналіз соціальної інформації. Прогнозування явищ та процесів

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усь ого	у тому числі					усьог о	у тому числі			
л		п	сем	кон т	с.р.	л		п	сем	с.р .	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Соціологія як наука, її історія											
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство.	6	2				4					
Тема 2. Основні етапи, тенденції розвитку соціологічної думки. Розвиток української соціології	11	4		2		5					
Всього	17	6		2		9					
Модуль II. Суспільство як соціальна система; основні галузі соціологічного знання											
Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.	6	2				4					
Тема 4. Соціальна стратифікація суспільства	5	2				3					
Тема 5. Особистість у системі соціальних зв'язків	7	4				3					
Тема 6. Соціальні інститути у сучасному суспільстві.	6	2				4					

Тема 7. Соціальні зміни та соціальні процеси	5	2				3					
Тема 8. Соціологія конфлікту. Природа соціальних конфліктів у сучасному українському суспільстві	7	2		2		3					
Тема 9. Соціологія молоді та сім'ї. Гендерна соціологія	8	2				6					
Тема 10. Економічна соціологія. Соціологія праці та зайнятості	8	2				6					
Тема 11. Соціологія освіти	8					8					
Тема 12. Культура як соціальний феномен	6	2				4					
Тема 13. Методика і техніка соціологічних досліджень.	5	2				3					
Всього	73	22		4		47					
Контрольна робота	2					2					
Всього за семестр	90	28		4	2	56					

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Розвиток української соціології	2
2	Тема 8. Природа соціальних конфліктів у сучасному українському суспільстві	2
	Всього	4

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Робочою програмою не передбачено	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Соціологія як наука про суспільство. Місце соціології в системі суспільствознавства, її зв'язок з іншими науками.	4
2	Тема 2. Основні етапи, тенденції розвитку соціологічної думки. Натуралізм О. Конта. Герберт Спенсер - засновник органістичної школи в соціології. М. Драгоманов і його погляди на завдання соціології	5
3	Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура. Характерні особливості сучасного суспільства. Проблема типологізації суспільства	4
4	Тема 4. Соціальна стратифікація суспільства. Поняття соціальної мобільності населення	3
5	Тема 5. Особистість у системі соціальних зв'язків. Основні чинники та канали соціалізації особистості	3
6	Тема 6. Соціальні інститути у сучасному суспільстві. Соціальний контроль як механізм взаємодії особистості та суспільства. Трудовий колектив як соціальний інститут	4
7	Тема 7. Соціальні зміни та соціальні процеси. Глобалізація як індикатор соціальних змін	3
8	Тема 8. Соціологія конфлікту. Функції соціальних конфліктів.	3
9	Тема 9. Соціологія молоді та сім'ї. Гендерна соціологія. Молодіжна субкультура як фактор соціалізації особистості. Сім'я і шлюб як соціальні інститути.	6
10	Тема 10. Економічна соціологія. Соціологія праці та зайнятості. Праця як базовий соціальний процес, її функції. Мотивація трудової діяльності. Особливості управління економічною поведінкою трудящих в умовах ринку	6
11	Тема 11. Соціологія освіти. Функції освіти як соціального інституту. Характеристика і типологія освітніх процесів. Вплив глобалізації на освітні системи. Модернізація функцій освіти.	8
12	Тема 12. Культура як соціальний феномен. Елементи духовної культури (звичаї, цінності, традиції). Соціальні функції культури.	4
13	Тема 13. Методика і техніка соціологічних досліджень. Методи збору соціологічної інформації.	3
	Разом	56

Теми індивідуальних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Робочою програмою не передбачено	

5. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Освітній процес з дисципліни, як в коледжі так і з використанням технології дистанційного навчання засобами Google здійснюється у таких формах: лекція; семінарське заняття, консультації; самостійна робота; поточний і підсумковий контроль.

Система контролю успішності здобувача вищої освіти включає наступні різновиди: усний контроль, письмовий, модульний, методи самоконтролю та самооцінки, підсумковий контроль.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100. Семестровий контроль за дисципліну проводиться у формі семестрового заліку

Змістовий модуль I. Соціологія як наука, її історія

1	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	12
2	Виконання завдань на семінарських заняттях (10бх1с)	10
		22

Розділи програми, які не викладаються на лекціях, опрацьовуються самостійно та захищаються здобувачами вищої освіти в усній формі. Відповіді оцінюються у 12 балів:

12-11 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал з глибоким його усвідомленням, вміє впевнено розкрити питання для самостійного опрацювання, володіє категорійним апаратом, робить обґрунтовані висновки, ознайомлений із рекомендованою літературою;

10-8 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал, в цілому показує знання матеріалу, проте робить незначні помилки чи неточності;

7-5 - здобувач вищої освіти не володіє інформацією в повному обсязі, частково володіє категорійним апаратом, невпевнено обґрунтовує свою позицію;

4-2 - здобувач вищої освіти знає не весь матеріал, знання поверхневі, відсутня чіткість викладення міркувань;

1-0 – здобувач вищої освіти не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві помилки, на додаткові питання не відповідає по суті, робить велику кількість помилок у відповіді.

Виконання завдань на семінарських заняттях

За роботу на семінарському занятті здобувач вищої освіти може отримати 10 балів.

10-9 – здобувач вищої освіти показує глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни та планом семінарських занять; уміє обґрунтувати свою точку зору при обговоренні дискусійних питань з навчальної дисципліни, усувати прогалини чи неточностей у відповідях інших студентів; здатний до самостійного поповнення знань.

8-4 здобувач вищої освіти показує повне чи достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою дисципліни з можливими незначними неточностями. Помилки та суттєві неточності при відповіді на занятті може самостійного усунути або за допомогою викладача

3-0 здобувач вищої освіти показує знання лише певних питань, передбачених планом семінарських занять. Відповідь містить суттєві неточності чи прогалини.

Змістовий модуль 2. Суспільство як соціальна система; основні галузі соціологічного знання

1	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	32
2	Виконання завдань на семінарських заняттях (10бх1с)	10
3	Підготовка, виконання реферату	21
4	Комплексна контрольна робота	15
		78

Розділи програми, які не викладаються на лекціях, опрацьовуються самостійно та захищаються здобувачами вищої освіти в усній формі. Відповіді оцінюються у 32 бали:

32-31 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал з глибоким його усвідомленням, вміє впевнено розкрити питання для самостійного опрацювання, володіє категорійним апаратом, робить обґрунтовані висновки, ознайомлений із рекомендованою літературою;

30-21 - здобувач вищої освіти добре опрацював весь матеріал, в цілому показує знання матеріалу, проте робить незначні помилки чи неточності;

20-13 - здобувач вищої освіти не володіє інформацією в повному обсязі, частково володіє категорійним апаратом, невпевнено обґрунтовує свою позицію;

12-7 - здобувач вищої освіти знає не весь матеріал, знання поверхневі, відсутня чіткість викладення міркувань;

6-0 – здобувач вищої освіти не знає значної частини матеріалу, допускає суттєві помилки, на додаткові питання не відповідає по суті, робить велику кількість помилок у відповіді.

Виконання завдань на семінарських заняттях

За роботу на семінарському занятті здобувач вищої освіти може отримати 10 балів.

10-9 – здобувач вищої освіти показує глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни та планом семінарських занять; уміє обґрунтувати свою точку зору при обговоренні дискусійних питань з навчальної дисципліни, усувати прогалини чи неточностей у відповідях інших студентів; здатний до самостійного поповнення знань.

8-4- здобувач вищої освіти показує повне чи достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою дисципліни з можливими незначними неточностями. Помилки та суттєві неточності при відповіді на занятті може самостійного усунути або за допомогою викладача

3-0- здобувач вищої освіти показує знання лише певних питань, передбачених планом семінарських занять. Відповідь містить суттєві неточності чи прогалини.

Підготовка та захист реферату оцінюється у 21 бал:

21-20 - реферат без зауважень, виконані всі вимоги до написання роботи;

19-11 – чітко сформульована мета реферату, розділи плану логічно пов'язані між собою, тема розкрита у повному обсязі. Здобувач вищої освіти показує самостійність у формулюванні висновків, узагальнень. Правильно оформлені посилання та список використаних джерел.

10-5 – реферат містить помилки у оформленні; тема роботи розкрита в неповній мірі.

4-1 – у оформленні реферату допущені грубі помилки; здобувач вищої освіти частково володіє темою.

Контрольна робота складається із 3 видів завдань. Сума балів за правильні відповіді складає результат роботи.

15-14- здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим навчальним матеріалом, вільно висловлює власні думки, творчо та переконливо аргументує особисту позицію, здатний дати правильні відповіді на тестові питання та обґрунтовані відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

13-10 – здобувач вищої освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі приклади на підтвердження власних тверджень, вміє порівнювати, узагальнювати, здатний дати переважно правильні відповіді на тестові питання, допускає прогалини в аргументуванні відповідей на питання комплексної контрольної роботи.

9-7 – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на початковому рівні, виявляє знання і розуміння основних положень та категорій, здатний дати часткові відповіді на питання, допускає помилки в аргументуванні відповідей.

6-3 – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний відтворити окрему його частину, даючи відповіді на питання.

2-1– здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу з дисципліни або на рівні елементарного розпізнавання, не виявляє здатність викласти думку, не здатний дати правильні відповіді на питання комплексної контрольної роботи.

Підсумковий контроль з дисципліни «Соціологія» визначається як сума показників змістового модуля 1 та 2.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ECTS			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ECTS	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотири-бальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, вміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		добре
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно		задовільно

Сума балів за всі види навчальної	Шкала оцінювання: ЄКТС		Шкала оцінювання: національна
		відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.	
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.	
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

1. Козирев М. П. Соціологія: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с
2. Перегуда Є.В. Соціологія: навчальний посібник. Київ: КНУБА, 2012. 140 с
3. Соціологія : навчально-методичний посібник для самостійної роботи / С. Б. Артеменко, А. Б. Фляшнікова. Київ : КНЕУ, 2012. 188с.
4. Соціологія: навчальний посібник для студентів для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко. Київ : ДУТ, 2019. 235 с.

Допоміжні:

1. Андрущенко В. П., Горлач М. І. Соціологія : підручник. Київ, 2000. 624с.
2. Барвінський А. О. Соціологія. Курс лекцій. Київ : ЦНЛ, 2005. 327 с.

3. Городяненко В. Г. Соціологія: підручник. Київ : Академія, 3-тє вид., перероб., допов. Київ : Академія, 2008. 542 с.
4. Курчаба Т. Соціологія : навч.-метод. посіб. Львів: ПП Сорока Т. Б., 2015. 183 с.
5. Піча В. М. Соціологія: загальний курс : навч. посіб. Київ : Каравелла, 1999. 247 с.
6. Піча В. М. Соціологія : підручник, вид. 4-тє, випр. Львів : Новий Світ, 2000, 2008. 291 с.
7. Примуш М. В. Загальна соціологія : навч. посіб. Київ : Професіонал, 2004. 590 с.
8. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посіб. вид. 3-тє, випр. і доп. Київ : Атіка, 2009. 491 с.
9. Танчин І. З. Соціологія : навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і допов. Київ : Знання, 2008. 351 с.
10. Шаповал М. Загальна соціологія. Вид. 3-тє. Київ : Укр. центр духовної культури, 1996. 367 с.
11. Юрій М. Ф. Соціологія : підручник. Київ : Кондор, 2009. 287 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL: www.nbu.gov.ua (дата звернення: 30.08.2021)
2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/> (дата звернення: 30.08.2021)
3. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка . URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/> (дата звернення: 30.08.2021)
5. Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/> (дата звернення: 30.08.2021)
6. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України <http://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 30.08.2021)
7. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України <http://www.nplu.kiev.ua/> (дата звернення: 31.08.2021)
8. Сайт Інституту політичних політичних і етнонаціональних досліджень ім.І.Ф.Кураса НАН України <http://www.ipiend.gov.ua/?mid=1> (дата звернення: 30.08.2021)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Вид заняття або індивідуального завдання	Тема заняття (розділ індивідуального завдання)	Форма (вид) використання інформаційних технологій	Назва програмного засобу	Для яких видів діяльності використовується
Лекції	Повний курс	Електронні підручники	Google classroom	Самопідготовка
Лекція	Тема 5.	Презентація,	Google	Самопідготовка,

Вид заняття або індивідуального завдання	Тема заняття (розділ індивідуального завдання)	Форма (вид) використання інформаційних технологій	Назва програмного засобу	Для яких видів діяльності використовується
	Особистість у системі соціальних зв'язків	відеофільм. Ел. Ресурс: https://www.youtube.com/watch?v=RUAPlkF6azPI&ab_channel=%D0%A1%D0%9E%D0%A6%D0%93%D0%A3%D0%9C	classroom, Google Meet Ноутбук	обговорення відеороликів
Лекція	Тема 8. Соціологія конфлікту	Презентація, відеофільм. Ел. Ресурс: https://cutt.ly/SFB96sA	Google classroom, Google Meet Ноутбук	Самопідготовка, обговорення відеороликів
Лекція	Тема 9. Соціологія молоді та сім'ї. Гендерна соціологія	Презентація, відеофільм. Ел. Ресурс: https://cutt.ly/FFB3wyl	Google classroom, Google Meet Ноутбук	Самопідготовка, обговорення відеороликів
Лекція	Тема 10. Економічна соціологія. Соціологія праці та зайнятості	Ел. Ресурс: https://www.slovidilo.ua/2019/04/16/infografika/suspilstvo/yak-zminyuvavsya-riven-bezrobittya-ukrayini-2014-2018-roku	Google classroom, Google Meet Ноутбук	Самопідготовка, обговорення відеороликів
Семінарські заняття		таблиці, картки, ПК, мультимедійний супровід; логічна схема основних понять процесу	Google Meet	Дискусія, робота з відеоматеріалом, інтернет-сайтами, виконання завдань

9. Анотація

№ заняття	Найменування розділів і тем	Вид заняття	Кількість годин	
			ауд	сам
	Модуль I Соціологія як наука, її історія	17	8	9
1	Соціологія як наука про суспільство.	Лекц.	2	4
2-3	Основні етапи, тенденції розвитку соціологічної думки.	Лекц	4	5
4	Розвиток української соціології	Сем.	2	
	Модуль II. Суспільство як соціальна система; основні галузі соціологічного знання	73	26	47
5	Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.	Лекц.	2	4
6	Соціальна стратифікація суспільств	Лекц.	2	3
7-8	Особистість у системі соціальних зв'язків	Лекц	4	3
9	Соціальні інститути у сучасному суспільстві	Лекц.	2	4
10	Соціальні зміни та соціальні процеси	Лекц.	2	3
11	Соціологія конфлікту	Лекц	2	3
12	Природа соціальних конфліктів у сучасному українському суспільстві	сем	2	
13	Соціологія молоді та сім'ї. Гендерна соціологія	Лекц	2	6
14	Економічна соціологія. Соціологія праці та зайнятості	Лекц.	2	6
	Соціологія освіти			8
15	Культура як соціальний феномен	Лекц.	2	4
16	Методика і техніка соціологічних досліджень.	Лекц.	2	3
17	Комплексна контрольна робота	ККР	2	
	РАЗОМ	90	34	56